

Wydruk z 2014.12.10

Dz.U.2014.1370 - Warunki prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Wersja 2014.10.10 do ...

Dz.U.2014.1370

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

z dnia 3 października 2014 r.

w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia

(Dz. U. z dnia 9 października 2014 r.)

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1, 1a, 2 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, jakie musi spełniać program kształcenia, oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia;
- 2) warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w tym:
  - a) liczbę i kwalifikacje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego,
  - b) proporcje liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów,
  - c) zakres informacji objętych wnioskiem o nadanie podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, zwanej dalej "ustawą", uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia,
  - d) zakres informacji objętych wnioskiem o przywrócenie podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
- 3) kierunki studiów, które są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, kierunki studiów, które są prowadzone jako studia drugiego stopnia, oraz kierunki studiów, które mogą być prowadzone jako jednolite studia magisterskie;
- 4) szczegółowe warunki tworzenia i funkcjonowania filii i zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni.

Rozdział 2

Warunki, jakie musi spełniać program kształcenia, oraz opis kwalifikacji pierwszego i drugiego stopnia

§ 2. Program kształcenia dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.

§ 3. 1. Opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwe dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów, określonych w przepisach wydanych na

podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

2. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

3. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.

4. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.

§ 4. 1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa:

- 1) formę studiów;
- 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia;
- 3) moduły zajęć - zajęcia lub grupy zajęć - wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
- 4) sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta;
- 5) plan studiów;
- 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
  - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
  - b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
  - c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych;
- 7) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów;
- 8) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS;
- 9) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego;
- 10) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego;
- 11) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki;
- 12) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki.

2. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

5. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.

§ 5. 1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
- 2) w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie określonych czynności praktycznych

przez studentów;

3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.

2. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny.

§ 6. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów uwzględnia w programie kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów, o których mowa w art. 13b ust. 10 ustawy, a w przypadku gdy uczelnia prowadzi własny monitoring karier zawodowych absolwentów - również wnioski z analizy wyników tego monitoringu.

2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni wykorzystuje w pracach mających na celu określenie programu kształcenia doświadczenia i wzorce międzynarodowe.

3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów w celu doskonalenia programu kształcenia może dokonywać w nim zmian, w tym w zakresie zakładanych efektów kształcenia właściwych dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybranych z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany ten kierunek studiów.

4. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy, doskonaląc program kształcenia, może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, dokonywać zmian:

1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;

2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia określonych przez senat uczelni aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;

3) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć.

5. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nie może dokonywać zmiany zakładanych efektów kształcenia w przypadku kierunku studiów, dla którego senat uczelni przyjął w całości wzorcowy opis efektów kształcenia, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy.

6. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.

7. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 3 lub ust. 4 pkt 1 i 2, mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia, z wyjątkiem zmian koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną, które mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.

8. Zmiany w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniające najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.

§ 7. 1. Uzyskanie kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia wymaga osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia zakładanych w programie kształcenia.

2. Efekty kształcenia zakładane w programie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia, uwzględniają efekty kształcenia odpowiednio dla kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia, odnoszących się do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych właściwych dla danego kierunku studiów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Rozdział 3

Warunki, jakie musi spełniać podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia

§ 8. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia albo jednolite studia magisterskie, jeżeli:

1) senat uczelni w drodze uchwały:

a) określił nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów kształcenia, poziom

kształcenia oraz formę studiów,

- b) określił profil kształcenia,
  - c) przyporządkował kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz wskazał dziedziny nauki i dyscypliny naukowe lub dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;
- 2) jednostka ta:
- a) posiada program kształcenia dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględniający:
    - opis zakładanych efektów kształcenia,
    - odrębny dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej program studiów, w tym plan studiów,
  - b) wskazała związek kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju,
  - c) zapewnia studentom odbywanie praktyk zawodowych przewidzianych w programie kształcenia dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki,
  - d) spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów, zwanego dalej "minimum kadrowym", przy czym do minimum kadrowego dla studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich zalicza nauczycieli akademickich, dla których uczelnia, w skład której wchodzi ta jednostka, jest podstawowym miejscem pracy, lub nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni, dla których podstawowym miejscem pracy jest instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk albo instytut badawczy, lub nauczycieli akademickich posiadających znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w dziedzinach związanych z kierunkiem studiów, o których mowa w art. 9a ust. 2 i 3 ustawy, również w przypadku gdy uczelnia nie jest ich podstawowym miejscem pracy,
  - e) spełnia wymagania dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na tym kierunku studiów,
  - f) dysponuje infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów kształcenia, w tym zapewnia odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach,
  - g) zapewnia możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na tym kierunku studiów oraz z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki,
  - h) wdrożyła wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów,
  - i) dokonuje bieżącej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.

2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, która rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku studiów, jest obowiązana:

- 1) spełniać wymagania dotyczące infrastruktury określone w ust. 1 pkt 2 lit. f od dnia rozpoczęcia prowadzenia w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach zajęć wymagających tej infrastruktury, w zakresie przewidzianym w programie kształcenia;
- 2) wdrażać wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia uwzględniający działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów od dnia rozpoczęcia kształcenia na tym kierunku studiów;
- 3) spełniać wymagania dotyczące minimum kadrowego w stopniu zapewniającym prowadzenie zajęć przewidzianych w planie studiów nie później niż od początku pierwszego roku studiów pierwszego cyklu kształcenia na tym kierunku, z tym że wymagania dotyczące minimum kadrowego muszą zostać spełnione w pełnym zakresie w przypadku:
  - a) studiów pierwszego i drugiego stopnia - od początku drugiego roku studiów pierwszego cyklu kształcenia,
  - b) jednolitych studiów magisterskich - od początku czwartego roku studiów pierwszego cyklu kształcenia.

3. W przypadku podjęcia przez senat uczelni uchwały o zniesieniu określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia oraz poinformowania o tym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub wygaśnięcia uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w przypadku, o którym mowa w art. 11a ust. 5 ustawy, podstawowa jednostka organizacyjna uczelni jest obowiązana spełniać wymagania dotyczące minimum kadrowego w stopniu zapewniającym prowadzenie zajęć

przewidzianych w planie studiów na ostatnim roku studiów ostatniego cyklu kształcenia na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, z tym że liczba nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego nie może być mniejsza niż 30% ogólnej liczby nauczycieli akademickich wymaganej na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia.

4. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunku o profilu ogólnoakademickim, jeżeli prowadzi badania naukowe w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów i zapewnia studentom tego kierunku:

- 1) co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań - w przypadku studiów pierwszego stopnia;
- 2) udział w badaniach - w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

5. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunku o profilu praktycznym, jeżeli zapewnia studentom tego kierunku możliwość odbycia praktyk zawodowych, łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.

§ 9. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunkach: lekarskim, pielęgniarstwo, analityka medyczna lub położnictwo, jeżeli zostały spełnione warunki określone w § 8 ust. 1 pkt 2 lit. b-i oraz jednostka ta posiada programy studiów, w tym plany studiów, dla tych kierunków, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi odpowiednio na podstawie art. 9b ust. 1 lub 1a ustawy.

2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunkach: lekarsko-dentystycznym, farmacja, weterynaria lub architektura, jeżeli zostały spełnione warunki określone w § 8 ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 2 lit. b-i, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - również w § 8 ust. 4, oraz jednostka ta posiada programy studiów, w tym plany studiów, dla tych kierunków, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi odpowiednio na podstawie art. 9b ust. 1 lub 2 ustawy.

3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może w ramach kierunku studiów prowadzić kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9c ustawy.

§ 10. 1. Kierunki studiów: lekarski, lekarsko-dentystyczny, farmacja, weterynaria, analityka medyczna, prawo i prawo kanoniczne są prowadzone jako jednolite studia magisterskie.

2. Kierunki studiów związane z kształceniem w zakresie:

- 1) gałęzi prawa - są prowadzone jako studia drugiego stopnia;
- 2) psychologii, teologii, aktorstwa, konserwacji i restauracji dzieł sztuki, realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii, reżyserii, scenografii, grafiki, malarstwa oraz rzeźby - mogą być prowadzone jako jednolite studia magisterskie.

§ 11. 1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, odnoszący się do całego procesu kształcenia, uwzględnia w szczególności:

- 1) sposób weryfikowania efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów;
- 2) sposób wykorzystania wniosków z ocen nauczycieli akademickich dokonywanych przez studentów w trybie art. 132 ust. 3 ustawy;
- 3) ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia;
- 4) wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów uczelni, o których mowa w art. 13b ust. 10 ustawy, a w przypadku gdy uczelnia prowadzi własny monitoring karier zawodowych absolwentów - również wnioski z analizy wyników tego monitoringu;
- 5) działania uczelni w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania.

2. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, przedkłada radzie tej jednostki na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia. Wnioski z tej oceny uwzględnia się przy doskonaleniu programu kształcenia.

§ 12. 1. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin

naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku.

2. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu praktycznym, jeżeli spełnia wymagania określone w ust. 1 lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.

3. Każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów, powinien być reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

4. Jeżeli podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi kierunek studiów o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, to minimum kadrowe dla tego kierunku studiów stanowi minimum kadrowe kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, powiększone o co najmniej 30% minimum kadrowego kierunku studiów o profilu praktycznym, do którego zaliczani są nauczyciele akademicki posiadający doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku.

§ 13. 1. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.

2. Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej:

1) 30 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.), zwanego dalej "samodzielnym nauczycielem akademickim";

2) 60 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.

§ 14. 1. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

2. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki i co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

3. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych niż wymienione w ust. 2 stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch nauczycieli akademickich, w tym co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki, powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

4. Do minimum kadrowego, o którym mowa w ust. 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora i specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.

5. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie etnofilologii stanowi co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej

czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka mniejszości narodowych i etnicznych, który jest związany z tym kierunkiem studiów.

6. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów w obszarze kształcenia w zakresie sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

7. Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, reprezentujących specjalności z zakresu nauk medycznych i posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią.

§ 15. 1. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

2. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego, portugalskiego, rosyjskiego, białoruskiego, ukraińskiego, czeskiego i słowackiego stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

3. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie języków obcych innych niż wymienione w ust. 2 stanowi co najmniej dziewięciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej czterech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej dwóch nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów.

4. Do minimum kadrowego, o którym mowa w ust. 3, w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora i specjalizującego się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów, można zaliczyć nauczyciela akademickiego posiadającego kwalifikacje drugiego stopnia, dla którego język ten jest językiem ojczystym.

5. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie etnofilologii stanowi co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, w tym co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, z tym że spośród tych osób co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora powinno specjalizować się w zakresie języka mniejszości narodowych i etnicznych, który jest związany z tym kierunkiem studiów.

6. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunkach studiów w ramach obszaru sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

7. Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie nawigacji oraz mechaniki i budowy maszyn, prowadzonych w uczelniach morskich, stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

§ 16. 1. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich:

- 1) na kierunkach studiów:
  - a) lekarskim,
  - b) lekarsko-dentystycznym,
  - c) analityka medyczna,
  - d) farmacja,
  - e) weterynaria,

- f) prawo,
  - g) prawo kanoniczne,
  - 2) na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie:
    - a) psychologii,
    - b) teologii
  - stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.
2. Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie:
- 1) aktorstwa,
  - 2) konserwacji i restauracji dzieł sztuki,
  - 3) realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii,
  - 4) reżyserii,
  - 5) scenografii,
  - 6) grafiki,
  - 7) malarstwa,
  - 8) rzeźby
- stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

§ 17. 1. Proporcje liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów nie mogą być mniejsze niż:

- 1) 1:25 - dla kierunków studiów w obszarze sztuki;
- 2) 1:50 - dla kierunków studiów związanych z kształceniem w zakresie języków obcych;
- 3) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, z wyjątkiem kierunków lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, dla których proporcja ta nie może być mniejsza niż 1:40;
- 4) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk technicznych;
- 5) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk ścisłych;
- 6) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk przyrodniczych;
- 7) 1:60 - dla kierunków studiów w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych;
- 8) 1:120 - dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych;
- 9) 1:120 - dla kierunków studiów w obszarze nauk humanistycznych.

2. W przypadku kierunku studiów przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia stosuje się proporcje, o których mowa w ust. 1, właściwe dla każdego obszaru kształcenia.

§ 18. 1. Wniosek o nadanie podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 i 5 ustawy, uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zawiera:

- 1) ogólną charakterystykę studiów obejmującą:
  - a) nazwę kierunku studiów, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów,
  - b) koncepcję kształcenia, w tym:
    - wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju,
    - przyporządkowanie kierunku studiów do obszaru lub obszarów kształcenia oraz określenie procentowego udziału liczby punktów ECTS dla poszczególnych obszarów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2,
    - wskazanie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia,
    - tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
- 2) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
- 3) informację o posiadanej przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni kategorii naukowej, o której mowa w art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.), opis prowadzonych badań naukowych w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z wnioskowanym kierunkiem studiów oraz informację w zakresie spełniania wymagań, o których mowa w § 8 ust. 4, w tym wskazanie liczby studentów biorących udział w badaniach - w przypadku wniosku o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów o profilu ogólnoakademickim;
- 4) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- 5) analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,

- 6) informację o doświadczeniach i wzorcach międzynarodowych wykorzystywanych w pracach mających na celu określenie programu kształcenia;
- 7) opis sposobów weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia w trakcie całego procesu kształcenia;
- 8) opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu kształcenia, w tym:
  - a) wykaz osób proponowanych do minimum kadrowego zawierający:
    - imiona i nazwiska oraz numery PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL - numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
    - informacje o przewidywanym wymiarze czasu pracy poszczególnych osób oraz o terminie podjęcia zatrudnienia w uczelni,
    - informacje o dorobku naukowym lub artystycznym wraz z wykazem publikacji lub - w przypadku kierunku studiów o profilu praktycznym - opis doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią,
  - b) wymiar zajęć dydaktycznych planowanych dla poszczególnych nauczycieli akademickich, informację o przydziale zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym w ramach profilu praktycznego oraz informację o spełnieniu wymagań określonych w § 5 ust. 2,
  - c) proporcję liczby nauczycieli akademickich proponowanych do minimum kadrowego do przewidywanej liczby studentów,
  - d) informacje na temat infrastruktury, którą dysponuje podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, w tym szczegółowy opis sal dydaktycznych, laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia,
  - e) informacje na temat zapewnienia możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki;
- 9) opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) kopię uchwały senatu uczelni w sprawie utworzenia kierunku studiów oraz kopię uchwały o przyjęciu przez senat wzorcowego opisu efektów kształcenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy albo określeniu własnego opisu zakładanych efektów kształcenia;
- 2) kopię uchwały rady podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni w sprawie programu kształcenia wraz z kopią opinii właściwego organu samorządu studentów;
- 3) program studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
- 4) kopie deklaracji osób proponowanych do minimum kadrowego o możliwości zaliczenia ich do tego minimum kadrowego w przypadku uzyskania uprawnienia do prowadzenia wnioskowanego kierunku studiów wraz z informacją o aktualnym zaliczeniu do minimum kadrowego;
- 5) kopie dokumentów potwierdzających uzyskanie przez osoby proponowane do minimum kadrowego tytułu zawodowego, stopnia naukowego, uprawnienia równoważnego z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tytułu naukowego, a w przypadku gdy tytuł zawodowy, stopień naukowy lub tytuł naukowy został uzyskany za granicą - kopie dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego;
- 6) kopie dokumentacji potwierdzającej dysponowanie infrastrukturą spełniającą wymagania określone w § 8 ust. 1 pkt 2 lit. f od dnia rozpoczęcia prowadzenia w salach dydaktycznych, laboratoriach i pracowniach zajęć wymagających tej infrastruktury, w zakresie przewidzianym w programie kształcenia;
- 7) opis zasobów bibliotecznych obejmujących literaturę zalecaną na wnioskowanym kierunku studiów;
- 8) kopie porozumień z pracodawcami albo ich deklaracji w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz z załącznikami podpisuje rektor uczelni, a pod jego nieobecność upoważniony prorektor, bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262), albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, o którym mowa w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).

Obowiązuje od dnia: 2016.01.01 [zobacz](#)

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz z załącznikami składa się do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w postaci elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne albo na informatycznym nośniku danych za pośrednictwem operatora pocztowego, albo w siedzibie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

5. Wnioski, o których mowa w ust. 1, wraz z załącznikami składane na informatycznym nośniku danych sporządza się w jednym z formatów danych określonych dla dokumentów tekstowych lub tekstowo-graficznych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

§ 19. 1. Wniosek o przywrócenie podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni zawieszono uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zawiera informacje oraz załączniki, o których mowa w § 18 ust. 1 i 2, w zakresie niezbędnym do potwierdzenia usunięcia stwierdzonych naruszeń i spełniania przez tę jednostkę warunków do prowadzenia studiów na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz z załącznikami podpisany w sposób określony w § 18 ust. 3 składa się w postaci, trybie i formacie określonych w § 18 ust. 4 i 5.

Rozdział 4

Filia i zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna uczelni

§ 20. Warunkiem utworzenia zamiejscowej jednostki organizacyjnej uczelni w celu prowadzenia działalności dydaktycznej jest dysponowanie przez uczelnię w danej miejscowości odpowiednią infrastrukturą, w tym zasobami bibliotecznymi.

§ 21. 1. Wniosek o udzielenie pozwolenia na utworzenie zamiejscowej jednostki organizacyjnej uczelni za granicą rektor uczelni składa do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w terminie co najmniej ośmiu miesięcy przed planowanym terminem rozpoczęcia kształcenia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) uzasadnienie utworzenia jednostki wraz ze wskazaniem związku z misją uczelni i strategią jej rozwoju;
- 2) koncepcję kształcenia, w tym sposób zapewnienia studentom możliwości odbywania praktyk zawodowych;
- 3) przewidywaną wewnętrzną strukturę organizacyjną jednostki oraz sposób funkcjonowania jej organów;
- 4) przewidywane zatrudnienie oraz sposób realizacji obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zamieszkałych na stałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) określenie zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów, uwzględniających specyfikę prowadzenia działalności za granicą.

3. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające spełnianie warunków dotyczących infrastruktury niezbędnej do prowadzenia studiów oraz możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz z załącznikami podpisany w sposób określony w § 18 ust. 3 składa się w postaci, trybie i formacie określonych w § 18 ust. 4 i 5.

5. Warunkiem funkcjonowania zamiejscowej jednostki organizacyjnej za granicą jest uzyskanie uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia po spełnieniu warunków określonych w art. 11 ustawy i w § 2-17 oraz prowadzenie kształcenia na tym kierunku.

§ 22. 1. Warunkiem funkcjonowania zamiejscowej jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 20, w formie:

- 1) zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni - jest prowadzenie w tej jednostce kształcenia na co najmniej jednym kierunku studiów;
- 2) filii - jest prowadzenie kształcenia w co najmniej dwóch podstawowych jednostkach organizacyjnych uczelni.

2. Zamiejscowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić kształcenie po spełnieniu warunków określonych w art. 11 ustawy i w § 2-17, odrębnie dla każdego kierunku studiów.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 23. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy, w celu doskonalenia programu kształcenia dla kierunku studiów prowadzonego w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, może dokonywać zmian:

- 1) zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS,
  - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby efektów kształcenia
- obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

2. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.

3. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 1, mogą być wprowadzane od nowego cyklu kształcenia.

§ 24. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia pierwszego stopnia na kierunku prawo, prawo kanoniczne lub na kierunku związanym z kształceniem w zakresie gałęzi prawa albo w zakresie analityki medycznej może je prowadzić do zakończenia cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem 1 października 2015 r.

2. Uprawnienia podstawowej jednostki organizacyjnej do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunkach, o których mowa w ust. 1, wygasają z dniem zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem 1 października 2015 r.

§ 25. 1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia drugiego stopnia na kierunku prawo, prawo kanoniczne lub na kierunku związanym z kształceniem w zakresie analityki medycznej może je prowadzić do zakończenia cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem 1 października 2015 r.

2. Uprawnienia podstawowej jednostki organizacyjnej do prowadzenia studiów drugiego stopnia na kierunkach, o których mowa w ust. 1, wygasają z dniem zakończenia ostatniego cyklu kształcenia rozpoczętego przed dniem 1 października 2015 r.

§ 26. Wnioski o nadanie oraz wnioski o przywrócenie uprawnień do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, złożone przez uczelnie i niezaopiniowane przez Polską Komisję Akredytacyjną do dnia wejścia w życie rozporządzenia, podlegają uzupełnieniu zgodnie z wymaganiami określonymi odpowiednio w § 18 ust. 1 i 2 oraz w § 19 ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Do dnia 31 grudnia 2015 r. wnioski, o których mowa w § 18 ust. 1, § 19 ust. 1 oraz § 21 ust. 1, wraz z załącznikami, mogą być składane do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej podpisanej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu i utrwalonej na informatycznym nośniku danych.

§ 28. Do czasu określenia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego standardu kształcenia dla kierunku studiów analityka medyczna na podstawie art. 9b ust. 1 ustawy, studia na tym kierunku prowadzi się zgodnie z wzorcowym opisem efektów kształcenia określonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy i przyjętym w całości przez senat uczelni, zgodnie z art. 11 ust. 11 ustawy.

§ 29. Uczelnie w terminie do dnia 1 października 2015 r. dostosują minima kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do wymogów określonych w § 8 ust. 2 pkt 3, § 12 ust. 4, § 14 ust. 3 i 5, § 15 ust. 2, 3 i 5 oraz § 17 ust. 1 pkt 8 i 9 niniejszego rozporządzenia.

§ 30. Uczelnie w terminie do dnia 1 października 2015 r. dostosują programy kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do wymogów określonych w § 4 ust. 1 pkt 8 i 9 niniejszego rozporządzenia.

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem § 18 ust. 4, w zakresie składania wniosków przez elektroniczną skrzynkę podawczą w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów

realizujących zadania publiczne, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.